

Abstrakt

Tato diplomová práce porovnává Norsko, Botswanu a Venezuelu a jejich státní investiční fondy. První dvě zmíněné země jsou označovány jako výjimky z teorie prokletí přírodními zdroji, která vysvětluje jev, kdy státy s vysokou závislostí na výnosech z vývozu nerostných surovin mají pomalejší míru ekonomického, politického a institucionálního vývoje. Naopak Venezuela (i když v minulosti byla považována za výjimku) je tímto fenoménem silně postižena a slouží tak v této práci jako negativní případ. Práce se zaměřuje na státní investiční fondy jednotlivých fondů a prověřuje, zda a za jakých podmínek tyto fondy mají vliv na zvrácení prokletí přírodních zdrojů. Na základě teoretické části je identifikováno pět klíčových charakteristik, které fond musí splňovat, aby fungoval proti negativním projevům prokletí přírodními zdroji – (1) vyrovnaní dopadů volatility, (2) diverzifikace hospodářství, (3) rozpočtová politika, (4) kontrola alokace výdajů, (5) transparentnost fondů. Na základě těchto charakteristik je pak možné sledovat, že norský státní investiční fond funguje z vybraných fondů nejlépe jako obrana proti prokletí přírodními zdroji, na druhém místě je botswanský fond a na třetím venezuelský. Prokletí přírodních zdrojů se tak Norsku a Botswaně vyhnulo díky jejich zodpovědné politice vůči nerostným komoditám a systémem, který nedovoluje zneužívat nashromážděné finance ve státních investičních fondech. I přesto, že Venezuela vykročila správným směrem při zakládání svého státního investičního fondu, následný nástup Huga Cháveze a pravomoci, které dokázal získat řadou úprav a „reform“ způsobily, že se jí nepodařilo tomuto fenoménu vyhnout. Jakmile se cena ropy propadla, nemohla nadále udržet svoji populistickou sociální a ekonomickou politiku.